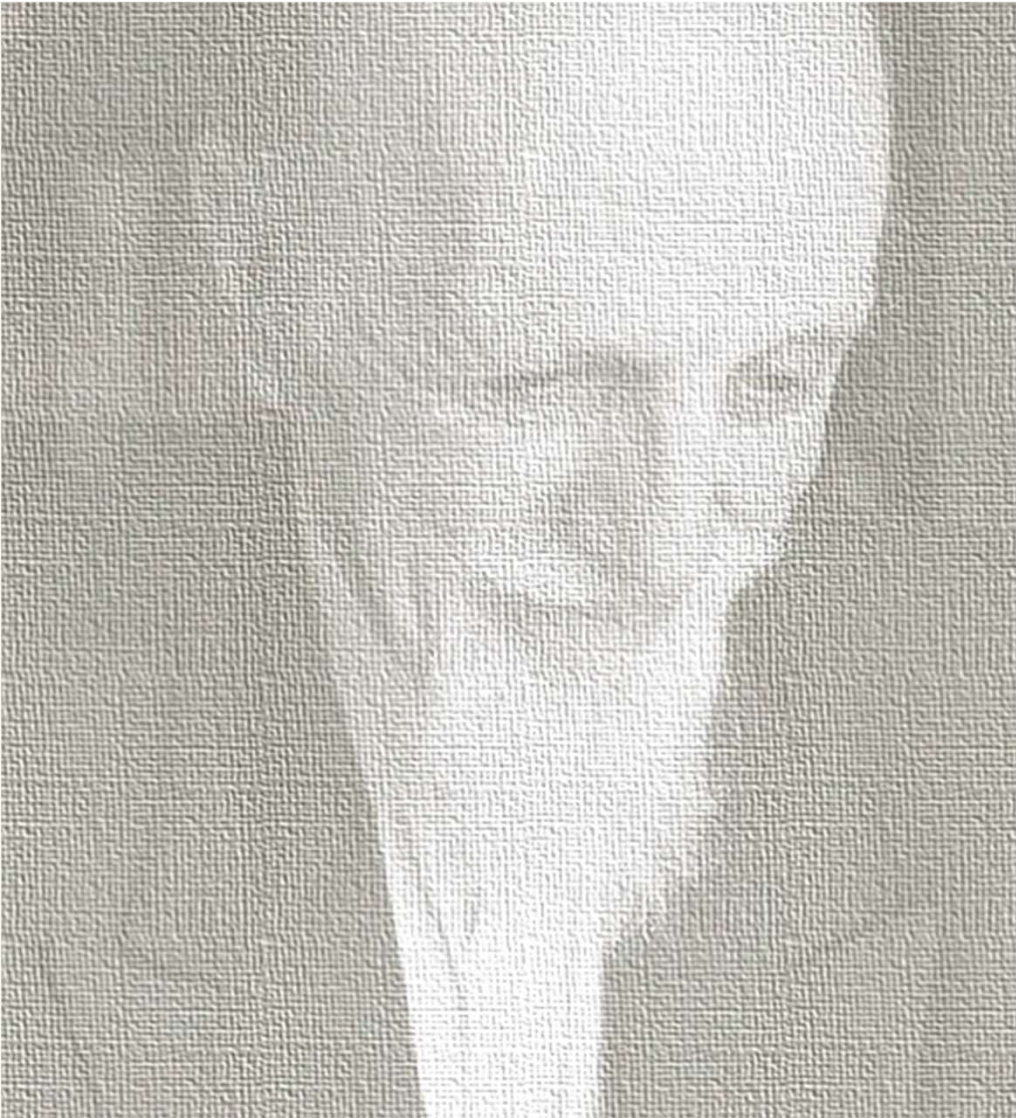

Τιμητική Εκδήλωση Θεοδόση Π. Τάσιου

Θεοδόσιος Π. Τάσιος

**Ο Άνθρωπος – επιστήμων και
ο Επιστήμων – άνθρωπος.**

ICOMOS Κύπρου, το ΕΤΕΚ, ο Σύνδεσμος Κύπριων
Αρχαιολόγων

«Αρχή άνδρα δείκνυσι»,

φράση που αποδίδεται στον Βία τον Πριηνέα που ήταν ένας από τους Επτά Σοφούς της αρχαιότητας. Αρχικά και κυρίως εννοεί ότι η **εξουσία** αποκαλύπτει τον πραγματικό χαρακτήρα ενός άνδρα. Εγώ θα ζητούσα την άδεια να αποδώσω στην φράση έννοιες που διαμορφώνονται εάν προσδώσουμε στην λέξη **«αρχή»** και τα υπόλοιπα νοήματα που επιτρέπει η πλούσια ελληνική γλώσσα.

Δηλαδή, πέραν της έννοιας της

1.- **«αρχής»** ως **εξουσίας**, της **διοίκησης**, της **καθοδήγησης**
υφίσταται η έννοια της λέξης ως

2.- **«αρχή»**, ως **χρόνου απαρχή**, το **ξεκίνημα**,
και τέλος, ως

3,- **«αρχή»**, ως **ιεραρχία σε ηθικές προτεραιότητες**, ως **ηθική αντίληψη**, π.χ. «ηθικές αρχές», ή και, **ιεραρχία σε αξιώματα επιστημονικά**, π.χ. «η αρχή του Αρχιμήδους».

Πιστεύω ότι η φράση αυτή όταν αναφερθεί ως χαρακτηρισμός της προσωπικότητας του **Καθηγητού Θεοδόση Τάσιου** βρίσκει την εφαρμογή της σε όλες αυτές τις νοητικές αποχρώσεις της.

«Αρχή άνδρα δείκνυσι», φράση που αποδίδεται στον Βία τον Πριηνέα που ήταν ένας από τους Επτά Σοφούς της αρχαιότητας. Αρχικά και κυρίως εννοεί ότι η εξουσία αποκαλύπτει τον πραγματικό χαρακτήρα ενός άνδρα. Εγώ θα ζητούσα την άδεια να αποδώσω στην φράση έννοιες που διαμορφώνονται εάν προσδώσουμε στην λέξη **«αρχή»** και τα υπόλοιπα νοήματα που επιτρέπει η πλούσια ελληνική γλώσσα.

Δηλαδή, πέραν της έννοιας της

1.- **«αρχής»** ως **εξουσίας**, της **διοίκησης**, της **καθοδήγησης** υφίσταται η έννοια της λέξης ως

2.- **«αρχή»**, ως **χρόνου απαρχή**, το **ξεκίνημα**, και τέλος, ως

3.- **«αρχή»**, ως **ιεραρχία σε ηθικές προτεραιότητες**, ως **ηθική αντίληψη**, π.χ. «ηθικές αρχές», ή και, **ιεραρχία σε αξιώματα επιστημονικά**, π.χ. «η αρχή του Αρχιμήδους».

Πιστεύω ότι η φράση αυτή όταν αναφερθεί ως χαρακτηρισμός της προσωπικότητας του Καθηγητού Θεοδόση Τάσιου βρίσκει την εφαρμογή της σε όλες αυτές τις νοητικές αποχρώσεις της.

Έχω προσωπικά βιώσει τις ηγετικές και διοικητικές ικανότητες του Καθηγητή. Καθώς και τις ηθικές του βάσεις. Άρχοντας του εαυτού του είναι ανυποχώρητος στις αρχές του από την αρχή της σταδιοδρομίας του. Από την εποχή του Πολυτεχνείου, τα χρόνια της δικτατορίας, έως σήμερα, νουθετώντας και πείθοντας ότι: «Το Έθος παράγει πλούτο». Σηματοδότησε απαρχές γεγονότων σπουδαίων, χρήσιμων και διαχρονικών στην εκπαίδευση, την έρευνα και την πνευματική καλλιέργεια του ανθρώπου, όπως π.χ. την ίδρυση της ΕΜΑΕΤ και της ΕΔΑΒΥΤ. Πάντοτε ακλόνητα στηριζόμενος στις αρχές του Έθους και του Δικαίου. Στήριξε και διέδωσε την Ελληνική Γλώσσα και μεταλαμπάδευσε το Ελληνικό Πνεύμα σε όλα τα άκρα του Πλανήτη.

Ο Καθηγητής Θεοδόσης Τάσιος τήρησε και τηρεί, εφάρμοσε και εφαρμόζει τις αρχές του θεραπεύοντας το Ήθος και μέσω της σπουδαίας συμβουλής του ευαγγελικού **“δωρεάν λάβετε, δωρεάν δότε”**.

Στην διδασκαλία ή στην έρευνα, καθοδηγώντας έναν σπουδαστή ή συνεργαζόμενος με έναν συνάδελφο, στις δημόσιες ομιλίες του ή στα γραπτά του, πάντοτε απλόχερα και πρόθυμα μοιράζεται τις γνώσεις του, τις σκέψεις του, τα ευρήματά του.

Είναι ο Δάσκαλος. Πάντα είχα την αίσθηση ότι, ότι ετοιμάζει, ότι συνθέτει και αναλύει, ότι επεξεργάζεται και αναπτύσσει, σαν σκοπό έχει, να το μοιρασθεί, να το μεταδώσει.

Αυτή δεν είναι η εσωτερική φλόγα και επιθυμία ενός πραγματικού δασκάλου;

Με τούτα τα λόγια, τιμώντας τον Δάσκαλό μας Θεοδόση Τάσιο, θα ήθελα να τιμήσω τους Δασκάλους μας, τους δασκάλους μου. Τους Δασκάλους, των χρόνων όλων, όπου Γης. Τους Δασκάλους τους γνωστούς μα και τους αγνώστους, που φύτεψαν και καλλιέργησαν γνώσεις, ιδέες, λόγους, γραπτά και σκέψεις ωραίες. Που μας έμαθαν την κρίση. Που ανέπτυξαν και διέδωσαν το ήθος. Που μας έφεραν σ' αυτήν την αίθουσα σήμερα. Όπως ο Θεοδόσης Τάσιος.

Ένα ευχαριστήριο σε αυτόν και σε αυτούς.

Στην κορυφή της ανθρώπινης εκπαίδευσης στέκει, για δύο και μισή χιλιετίες, το Πανεπιστήμιο. Στο Πανεπιστήμιο, κυρίως, έζησα και θαύμασα τον Δάσκαλο Τάσιο την μια στιγμή και τον ευρηματικό επιστήμονα Τάσιο την άλλη, τον μαθηματικό αλλά και φιλόσοφο συγχρόνως, τον αυστηρό υπερασπιστή της ηθικής, αλλά, και τον ευαίσθητο άνθρωπο, τον γλωσσοπλάστη και τον ρήτορα.

Το Πανεπιστήμιο, το σχολείο, η μήτρα που περιμένει να περιβάλλει με θαλπωρή την Νέα και τον Νέο, τον διψασμένο τους Νου να ξεδιψάει, και να του εμφυτέψει τον σπόρο που θα παράξει καρπό χυμώδη και ωφέλιμο, χρειάζεται κατάλληλο καλλιεργητή, έναν εμπνευσμένο σπορέα.

Για το σώμα και το πνεύμα που καλλιεργούμενα θα βλαστήσουν και θα καρπίσουν.

Τον καρπό που θα είναι η γνώση, η κρίση και, το σπουδαιότερο και θαυμαστότερο: **η Ιδέα!**

Η Ιδέα που θα οδηγήσει την ανθρώπινη περιπετειώδη και κοπιαστική αναρρίχηση προς τα υψηλότερα επίπεδα της πνευματικής, αλλά, και της υλικής του υπόστασης.

Τέτοιον επιδέξιο **σπορέα**, τέτοιον προσεκτικό και **ακαταπόνητο καλλιεργητή** συνάντησα και βιώνω μέσα στην προσωπικότητα του **Καθηγητή Τάσιου.**

Γνώση και Ιδέες!

Μετά από κρίση που απαιτεί ηθική συναίσθηση και συνείδηση. Διότι η ατραπός, αυτής της πορείας, εύκολα διακλαδίζεται σε ανηφορικό και κατηφορικό μονοπάτι. Και ο κατήφορος είναι πάντοτε πιο εύκολος. Ζηλευτός και θαυμαστός ο ρόλος του Πανεπιστημιακού Δασκάλου, αλλά, και φορτωμένος μεγάλη ευθύνη. Έναντι Θεού και ανθρώπων. Δεν επιζητεί δόξα, δεν αναμένει αμοιβές. Ο δάσκαλος τον μαθητή του να απογειώσει επιθυμεί. Και αδημονεί μέχρι να το δει. Και, έτσι, ευτυχεί! Αυτό διδάχτηκα από τον Καθηγητή Θεοδόση Τάσιο.

Ο Θεός πλούσια επροίκισε τον Καθηγητή με προίκα πολυποίκιλη και ευρεία. Του χάρισε λόγο μελίρρυτο και ποιητικό, αλλά, συνάμα και αυστηρά επιστημονικό. Νου ευρηματικό και ιδιαίτερα δημιουργικό. Μνήμη πλατιά και κριτική δεινότητα. Και όλα αυτά περιβεβλημένα με μία ακατάβλητη όρεξη εργατικότητας.

Θυμάμαι όταν με την καθοδήγησή του και υπό την σκέπη της ΕΜΑΕΤ, η μικρή μας ομάδα οργάνωσε την Έκθεση Αρχαίας Ελληνικής Τεχνολογίας στο Πανεπιστήμιο Φρέντερικ στην Λευκωσία, και αφού η ενθουσιώδης προσέλευση των μαθητών ξεπέρασε τις 6000, και διάρκεια της έκθεσης επιμηκύνθηκε, από ένα μήνα στους έξη, κάποια Στιγμή, σε πρόχειρα χαρτιά, άρχισε να σχεδιάζει μια πιθανή επανάληψη της έκθεσης για την Βυζαντινή Τεχνολογία.

Θυμάμαι πώς **πριν από αυτήν την έκθεση**, της οποίας ο απόηχος είναι ακόμα αισθητός στην Κύπρο, στην Ελλάδα, μας έδειξε τον δρόμο να προετοιμάζουμε σωστούς μελλοντικούς σπουδαστές πανεπιστημίων από τα σχολικά θρανία. Και αυτήν την συμβουλή του την εφαρμόζουμε έως τώρα, με πολλή επιτυχία στην Μεγαλόνησο.

Με τις ενέργειές του αυτές, την μεταδοτικότητά του, με την ποιότητα των σκέψεών του, με την συχνή διάνθηση του λόγου του με ευφυείς παρεμβολές σχολίων και ιλαρών παρατηρήσεων καταφέρνει να μην κουράζει τον ακροατή μεταλαμπαδεύοντάς του γνώσεις, διδαχές και ιδέες. Το θαυμαστό είναι ότι **με οποιουδήποτε επιπέδου ακροατές**. Και, πιθανά, ακόμα πιο θαυμαστό ότι αυτήν την προσοχή και συμμετοχή την αποσπά από τον ακροατή επί πολλών διαφορετικών γνωστικών πεδίων θεμάτων.

Έτσι, τολμώ να πω, ότι στον Καθηγητή Θεοδόση Τάσιο διακρίνω την διαφορά του ειδήμονα από τον σοφό. Θαυμάζοντας την ικανότητα της καλλιεργημένης, από την φύση και τον κόπο, ανθρώπινης διάνοιας να ασχολείται, να εμβαθύνει, να αναλύει, να συνθέτει και να αποδίδει, ισότιμα ποιοτικά, σε διάφορες περιοχές της νοητικής δημιουργικής ικανότητας. Της καλλιτεχνικής και της τεχνολογικής. Της φιλοσοφικής και της επιστημονικής. Του συλλογισμού, του λόγου και του έργου. **Ναι, και του έργου.**

Ο καθηγητής, νομίζω, κυρίως δια του προσωπικού του έργου, δίδαξε πόσο αυτό είναι και δυνατό και χρήσιμο για την ανθρωπότητα. Νομίζω ότι δείχνει επιπρόσθετα, ότι η πολύπλευρη σοφία του ανθρώπου επιζεί ακόμα στην εποχή της, ενάντια στην ευκολία και άνεση ενασχόλησης σε ασφυκτικά περιορισμένες γνωστικές περιοχές της νοητικής δραστηριότητας. Αυτό που, δυστυχώς συχνά, κληρονομούν από εμάς οι σπουδαστές μας.

Αξίζει να μοιραστώ μαζί σας κάποιες τέτοιες εμπειρίες μου με τον Καθηγητή Τάσιο.

Κάποια στιγμή βρεθήκαμε στο Άγιο Όρος, στο υπό μελέτη τότε το μεγαλύτερο Καθολικό, σε απότομο κακοτράχαλο τόπο, αμελέτητο έως τότε, καταζωγράφιστο, με σπάνιες και μοναδικές οικοδομικές, ιδιαίτερα αντισεισμικές λεπτομέρειες.

Θαύμασα πως ο καθηγητής κατέκτησε Ηγούμενο και μοναχούς, πώς πλησίασε όχι μόνον τις σπάνιες και λησμονημένες βυζαντινές τεχνικές, μακράν ευρισκόμενες από τα σύγχρονα δομικά συστήματα τα οποία συνήθως μελετά και αναπτύσσει.

Την ίδια παρατήρηση έκανα όταν έβλεπα πώς αντιλαμβανόταν αμέσως και στήριζε βοηθητικά, δύσκολα και ευρέως άγνωστα έως τότε ιστορικά δομικά συστήματα, όπως της βυζαντινής ιμάντωσης των λιθοδομών, την ερμηνεία της αρχαίας ελληνικής ναυπηγικής με το σύστημα **«κέλυφος πρώτα»**, ή το υπερστατικό δομικό αντισεισμικό σύστημα της Λευκάδος, το οποίο μάλιστα ο ίδιος παρουσίασε, στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα στο Λουξεμβούργο.

Τον ένοιωθα σαν ένα **λαγωνικό** που αμέσως διαισθανόταν πού έπρεπε να δώσει βάση και προσοχή.

Μεγάλο προνόμιο και αυτό σε έναν ερευνητή του πνεύματος και της γνώσης!

Αλλά αυτό που δεν θα ξεχάσω ποτέ είναι το ακόλουθο:
Στους Ευρωκώδικες συμμετείχα στον Ευρωκώδικα 5 – «Ξύλινες Κατασκευές», έχοντας πράγματι διεθνή πολυετή πείρα στον σχεδιασμό τέτοιων κατασκευών. Σε κάποια συνάντηση της επιστημονικής Επιτροπής του Ευρωκώδικα 5 στην Κοπεγχάγη ο Καθηγητής θα ερχόταν μαζί μου να συμμετάσχει. Ταξιδεύσαμε αεροπορικά, χειμώνα, βράδυ μετά το Πολυτεχνείο. Φθάνοντας στο μισοσκότεινο λόμπι του ξενοδοχείου, με τα παλτά μας ακόμα, μου ζήτησε να τον ενημερώσω πού βρισκόταν η πρόοδος της Επιτροπής. Θυμάμαι να κάθεται απέναντί μου, με σκυφτό κεφάλι, χωρίς να με διακόψει ούτε μια φορά, ενώ εγώ προσπαθούσα να μεταφέρω έρευνες και εξειδικευμένες εργασίες πολλών ετών πάνω σε έναν τύπο κατασκευής που ήξερα ότι δεν ήταν της ειδικότητάς του. Νομίζω κάπου στα 45 λεπτά μου είπε ότι είναι αρκετή η ενημέρωση και καλό είναι να αναπαυθούμε.

Την επόμενη μέρα στην διάρκεια της, τυπικής για την επιτροπή μας, συνεδρίασης, καθήμενος δίπλα στον Καθηγητή, απέναντι ακριβώς από τους δύο Σκανδιναβούς εκπρόσωπους στην επιτροπή μας, έμπειρους στην Ξύλινη Κατασκευή, και κάπως υπεροπτικούς γι' αυτό, πρόσεξα το κάπως σκωπτικό τους μειδίαμα όταν ο Καθηγητής, στο τέλος της συνάντησης πρότεινε **αυτός** να κάνει την συγκεφαλαίωση των αποτελεσμάτων της. Πάνω σε έναν μακρύ πίνακα, όρθιος ο Καθηγητής Τάσιος, αποτύπωσε μια από τις **πιο σαφείς, ακριβείς και λεπτομερείς συμπερασματικές παρατηρήσεις για την σύγχρονη Ξύλινη Κατασκευή**. Γι' αυτό κλείνοντας θεωρώ ότι ο Καθ. Θ. Τάσιος επαληθεύει τα λόγια του Αλβέρτου Αϊνστάιν λέγοντος ότι:

«Η εκπαίδευση δεν είναι η εκμάθηση των γεγονότων, αλλά είναι η εκπαίδευση του Νου στην σκέψη».

Νομίζω αυτό κάνει ο Άνθρωπος – Επιστήμων Δάσκαλος Θεοδόσης Τάσιος.